

ПРИЕТА

с Протокол № 1 / 15.09.2026 г.
на Педагогическия съвет

УТВЪРДИЛ:

Росица Николова – директор
Заповед № 25 / 16.09.2026 г.

ROSITSA
IVANOVA
NIKOLOVA

Digitally signed
by ROSITSA
IVANOVA
NIKOLOVA
Date: 2026.09.17
16:08:20 +03'00'

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА

за учебната 2026/2027 година

„Всяко дете може да успее, когато срещне разбиране, подкрепа и качествено образование.“

Бургас, 2026 г.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Настоящата програма надгражда изводите от годишния анализ за 2025/2026 г. и определя институционалната политика на ДГ „Калинка“ за ранно разпознаване, ограничаване и преодоляване на риска от нередовно посещение, отпадане и преждевременно прекъсване на участието на децата в предучилищното образование през учебната 2026/2027 година. В условията на детската градина превенцията започва преди натрупването на продължителни отсъствия – чрез адаптация, ежедневно проследяване, доверителна работа със семейството, езикова подкрепа и своевременно включване на компетентните институции.

Програмата конкретизира направленията на Стратегията за развитие на ДГ „Калинка“ 2025–2030 г., свързани с ранното детско развитие, обхвата и включването, равните възможности, овладяването на българския език, взаимодействието със семействата и обществената отговорност. Тя се изпълнява във връзка с институционалните механизми за проследяване на посещаемостта, за предоставяне на подкрепа за личностно развитие и за взаимодействие със заинтересованите страни.

Основен принцип:

Не всяко отсъствие означава риск, но всяка повтаряща се или необяснима промяна в посещаемостта изисква проверка, разговор със семейството и документирана преценка за необходимата подкрепа.

II. НОРМАТИВНА И СТРАТЕГИЧЕСКА ОСНОВА

- Закон за предучилищното и училищното образование, включително чл. 13–15, чл. 174, чл. 187–189 и чл. 263, ал. 4, т. 5–9;
- Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
- Постановление № 100 на Министерския съвет от 08.06.2018 г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система;
- Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021–2030);
- Стратегия за развитие на ДГ „Калинка“ за периода 2025–2030 г.;
- Правилник за дейността, Програмна система и действащите вътрешни механизми и правила на ДГ „Калинка“.

III. СПЕЦИФИКА НА СРЕДАТА И АНАЛИЗ НА РИСКА

ДГ „Калинка“ организира предучилищно образование в шест групи. Средата се характеризира с разнообразни семейни, социални и езикови условия. Част от децата постъпват с ограничен опит в общуването на български език, а при някои семейства се наблюдават затруднения, които могат да повлияят на редовното посещение и устойчивото включване. Това налага особено внимателна адаптация и индивидуален подход.

3.1. Рискови фактори

- нередовно посещение, повтарящи се кратки отсъствия или продължително отсъствие без своевременна и ясна комуникация със семейството;
- честа смяна на адрес, сезонна заетост, временна трудова миграция или пребиваване на семейството извън населеното място;
- социално-икономически затруднения, затруднен транспорт, липса на устойчив дневен режим или ограничен капацитет на семейството да подкрепя редовното посещение;
- недостатъчно владение на български език от детето и/или комуникационни затруднения между детската градина и семейството;
- трудна или продължителна адаптация, тревожност, здравословни проблеми или чести заболявания;
- ниска информираност на родителите за значението и задължителния характер на предучилищното образование;
- негативен предходен опит, недоверие към институциите, конфликт или недостатъчна ангажираност на родителя;
- неразпознати потребности от обща или допълнителна подкрепа за личностно развитие;
- риск от дискриминация, изолация, тормоз, насилие или усеждане на детето и семейството за неприемане.

3.2. Защитни фактори и налични ресурси

- ежедневен контакт на учителите с децата и родителите и електронно отчитане на присъствието;
- образователен медиатор, подпомагащ комуникацията, теренната работа и изграждането на доверие;
- педагогически екип с възможност за ранно педагогическо наблюдение и индивидуализирана подкрепа;
- участие в проект „Силен старт“ и Национална програма „Заедно за всяко дете“;
- вътрешен проект „Отворено сърце“, насочен към включване, доверие и подкрепяща общност;
- взаимодействие с Община Бургас, РУО, социални и здравни услуги, МВР и екипите за обхват при необходимост;
- изграден механизъм за проследяване на посещаемостта и възможност за групов и институционален анализ.

IV. ЦЕЛИ И ПРИНЦИПИ

Обща цел: Осигуряване на устойчиво участие на всяко дете в предучилищното образование чрез ранно установяване на риска, навременна подкрепа, активно партньорство със семейството и координирани институционални действия.

4.1. Специфични цели

1. Ежедневно и достоверно проследяване на посещаемостта и своевременно установяване на промени в модела на отсъствията.
2. Идентифициране на причините за риска без стигматизиране и разграничаване на езиковите трудности от обучителни затруднения или специални образователни потребности.
3. Подкрепа за адаптацията, благополучието, овладяването на български език и индивидуалния напредък на детето.
4. Повишаване на родителската информираност, доверие и споделена отговорност за редовното посещение.

5. Координация между учители, образователен медиатор, директор, специалисти и външни институции.
6. Проследяване на ефекта от предприетите мерки чрез измерими индикатори и доказателства.

4.2. Принципи

- най-добър интерес на детето;
- ранна намеса и пропорционалност на мерките;
- равнопоставеност, недопускане на дискриминация и уважение към семейната и културната идентичност;
- конфиденциалност и защита на личните данни;
- работа с причината, а не само с броя на отсъствията;
- междуинституционално партньорство и проследима отговорност;
- оценяване на ефекта и последващ контрол.

V. ЦЕЛЕВИ ГРУПИ И НИВА НА РИСК

Програмата обхваща всички деца, като интензивността на действията се определя според установения риск. Включването в наблюдение не представлява етикетирание, а основание за навременна подкрепа.

Ниво	Наблюдавани признаци	Основна реакция	Проследяване
Ниво 0 – обща превенция	Редовно посещение; няма устойчиви рискови сигнали.	Информирание, позитивна среда, адаптация, ежедневна комуникация.	Текущо – от учителите.
Ниво 1 – наблюдение	Повтарящи се кратки отсъствия, затруднена адаптация, периодична липса на контакт или друг единичен рисков сигнал.	Разговор с родителя; изясняване на причините; договорена подкрепа; включване на медиатор при нужда.	Седмично до стабилизиране.
Ниво 2 – повишен риск	Натрупване/повтаряемост на отсъствията, няколко рискови фактора, непостигнат ефект от първоначалните мерки.	Писмен план за подкрепа; координация с директор и специалисти; домашно посещение от образователен медиатор.	Най-малко на две седмици.
Ниво 3 – непосредствен риск	Продължително необяснимо отсъствие, прекъснат контакт, данни за напускане или сериозен риск за детето.	Незабавна институционална координация; действия по Механизма за обхват; уведомяване на компетентните органи според случая.	До възстановяване на участието и последващ контрол.

VI. АЛГОРИТЪМ ЗА РАННО УСТАНОВЯВАНЕ И РЕАКЦИЯ

- 1. Ежедневно отчитане:** Учителите отразяват присъствието по установения ред и поддържат своевременно комуникация с родителя при отсъствие.
- 2. Проверка на причината:** При необяснимо или повтарящо се отсъствие учителят осъществява контакт с родителя в рамките на работния ден или при първа реална възможност и документира съществената информация.
- 3. Преценка на риска:** Учителите анализират не само общия брой, а честотата, продължителността и повтаряемостта на отсъствията, съчетани с останалите рискови фактори.
- 4. Първична подкрепа:** Договарят се конкретни действия: адаптационна подкрепа, промяна в комуникацията, езикова подкрепа, консултация, съдействие от медиатор или специалист.

5. Ескалация: При липса на ефект или непосредствен риск случаят се представя на директора и се съставя индивидуален план с отговорник, срок, доказателство и дата за контрол.

6. Междуинституционално действие: Когато вътрешните мерки са недостатъчни или законът го изисква, директорът организира действие по Механизма за обхват и взаимодействие с компетентните институции.

7. Закриване и последващ контрол: Случаят преминава от интензивно към общо наблюдение след устойчиво подобрене. Причините, мерките и резултатът се отразяват без излишно събиране на чувствителни данни.

VII. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА УЧЕБНАТА 2026/2027 ГОДИНА

№	Дейност	Срок	Отговорник	Индикатор/резултат	Доказателство	Контрол
1	Актуализиране на списъците на децата, контактите на родителите и информацията, необходима за бърза комуникация.	Септември 2026 г.; при промяна	Учители; технически сътрудник	Актуални данни за всички записани деца.	Списъци/НЕИСПУО; декларации и уведомления по установения ред	Директор
2	Входно наблюдение на адаптацията, разбирането и използването на български език и факторите, които могат да затруднят редовното участие.	Септември–октомври 2026 г.; за новопостъпили – при прием	Учители; образователен медиатор; специалисти при нужда	Обхванати всички новопостъпили деца; определени потребности без автоматично приравняване на езиковите трудности със СОП.	Карти/записи от педагогическо наблюдение; планове за подкрепа	Заместник-директор/директор
3	Прилагане на адаптационни мерки за новопостъпилите, включително за двегодишните деца в група с тригодишни.	Септември–декември 2026 г.; при необходимост и след това	Учители; помощник-възпитатели; родители	Намаляване на тревожността и по-устойчиво присъствие.	Адаптационни записи; проведени консултации; наблюдение	Директор
4	Ежедневно отчитане и месечен анализ на отсъствията по деца и групи, включително откриване на повтаряемост през последователни месеци.	Ежедневно/ежемесечно	Учители; определено от директора длъжностно лице	100% отчетена посещаемост; идентифицирани рискови модели.	Електронен дневник; месечна справка; институционално обобщение	Директор
5	Контакт с родителя при необяснимо или повтарящо се отсъствие; изясняване на причините и договаряне на подходяща мярка.	При установяване на сигнал	Учители; образователен медиатор	Предприета навременна реакция при установен риск.	Съществуващите записи за консултации и месечната справка за посещаемостта	Директор
6	Посредничество, теренна работа и домашни посещения при необходимост, при спазване на правомощията, безопасността и защитата на личните данни.	При необходимост	Образователен медиатор; представител на ДГ; екип за обхват	Възстановен контакт и изяснени бариери пред посещението.	Отчет/протокол от посещение или теренна работа	Директор
7	Допълнителна подкрепа за овладяване на български език и участие в дейности по проект „Силен старт“.	По график през годината	Определени педагогически специалисти; учители	Обхванати идентифицираните деца; наблюдаем езиков и комуникативен напредък.	Присъствени форми; планове; входно/изходно проследяване	Директор; ръководител на дейността
8	Дейности с деца и родители по НП „Заедно за всяко дете“ и вътрешния проект „Отворено сърце“ за доверие, принадлежност и позитивно отношение към детската градина.	Съгласно плановете на проектите	Екипи по проектите; учители; медиатор	Повишено участие на родители и деца; позитивна обратна връзка.	Списъци; снимков материал при наличие на валидно съгласие; отчети; анкети	Директор
9	Индивидуални консултации с родители за посещаемост, адаптация, развитие и подкрепа на детето.	Ежеседмично и при необходимост	Учители; специалисти	Осигурена възможност за редовно консултиране; проследени договорености.	Графици и записи за консултации; договорени мерки	Заместник-директор/директор
10	Определяне и проследяване на конкретни мерки при повишен риск	При установяване	Учители; медиатор; директор;	За всеки случай е определена подходяща мярка и	Месечна справка, записи за консултации и	Директор

№	Дейност	Срок	Отговорник	Индикатор/резултат	Доказателство	Контрол
	чрез съществуващата документация на детската градина.	на повишен риск	специалисти при необходимост	е проследен ефектът.	документи за подкрепа, когато са приложими	
11	Координация с екипа за обхват, Община Бургас, РУО, социални, здравни и други компетентни институции при случаи извън възможностите на ДГ.	При наличие на основание	Директор; определени представители	Навременни и проследими междуинституционални действия.	Писма, протоколи, сигнали, справки и отговори	Директор
12	Междинен и годишен анализ на изпълнението, ефекта на мерките и предложения за актуализация за 2027/2028 г.	Февруари и юни/юли 2027 г.	Директор; комисия/работна група; учители; медиатор	Изведени резултати, затруднения и мерки за надграждане.	Доклад-анализ; решение на Педагогическия съвет	Директор; Педагогически съвет

VIII. РОЛИ И ОТГОВОРНОСТИ

Директорът: организира изпълнението; определя отговорници; осигурява координация; взема решения за ескалация и взаимодействие с институции; контролира и отчита резултатите.

Учителите на групите: отчитат присъствието; наблюдават адаптацията и развитието; поддържат контакт с родителите; разпознават риска; предлагат, изпълняват и проследяват мерки.

Образователният медиатор: подпомага достъпната комуникация, изграждането на доверие, теренната работа, мотивирането на родителите и връзката с институциите в рамките на възложените функции.

Заместник-директорът и старшите учители: подпомагат методическата координация, анализа на данните, качеството на педагогическите мерки и споделянето на работещи практики.

Специалистите за подкрепа: извършват дейности според компетентността си, участват в оценката на потребностите и подкрепят детето, семейството и педагогическия екип.

Помощник-възпитателите: съдействат за сигурна, приемаща и предвидима среда и своевременно споделят с учителите наблюдавани промени в поведението или благополучието на детето.

Родителите: осигуряват редовното посещение, уведомяват за причините за отсъствие, участват в срещи и изпълняват договорените действия в най-добрия интерес на детето.

Педагогическият съвет: приема програмата, обсъжда междинния и годишния анализ и предлага мерки за подобрене.

IX. МОНИТОРИНГ, ИНДИКАТОРИ И ОТЧИТАНЕ

Индикатор	Начин на измерване	Целева стойност	Източник/доказателство
Обхват на наблюдението	Дял на децата с ежедневно отчетена посещаемост.	100%	Електронен дневник/справка
Ранна реакция	Дял на установените рискови случаи с проведен контакт и предприета първична мярка.	100%	Записи за консултации и месечна справка
Целенасочена подкрепа	Дял на случаите с определена мярка, отговорник и последващо проследяване.	100%	Месечна справка и наличните документи за подкрепа

Индикатор	Начин на измерване	Целева стойност	Източник/доказателство
Езикова подкрепа	Дял на идентифицираните деца, включени в подходяща подкрепа за български език.	100%	Планове, присъствия, проследяване
Възстановено участие	Дял на рисковите случаи с подобрена/стабилизирана посещаемост след мярка.	Отчита се спрямо началното състояние	Месечен и годишен анализ
Работа със семействата	Брой и резултат от проведени консултации, срещи и посреднически действия.	Проследима дейност по всеки рисков случай	Графици, записи, протоколи
Междунституционална координация	Дял на случаите с навременно действие при наличие на нормативно основание.	100%	Кореспонденция и протоколи
Устойчивост	Липса на повторно влошаване в определения период за последващ контрол.	Наблюдение минимум един месец след стабилизиране	Контролна бележка/справка

Междинният преглед се извършва в края на първия учебен срок, а годишният анализ – след приключване на учебното време и обработване на данните. Резултатите се обсъждат от Педагогическия съвет и се използват при разработването на програмата за учебната 2027/2028 година.

Х. ДОКУМЕНТИРАНЕ И ЗАЩИТА НА ИНФОРМАЦИЯТА

Олекотен ред за отчитане:

Изпълнението на програмата не изисква създаване на нови паралелни дневници, регистри или формуляри. Използват се електронният дневник, месечната справка за посещаемостта, съществуващите записи за консултации, документите за подкрепа, когато са приложими, и един годишен доклад-анализ.

- Документира се само информацията, необходима за оценката на риска, избора на мярка, проследяването и изпълнението на нормативните задължения.
- Данните за здравословно състояние, социален статус, семейни обстоятелства и други чувствителни обстоятелства не се разпространяват извън лицата с правно основание и служебна необходимост.
- Работните справки не съдържат квалификации или стигматизиращи определения. Използват се наблюдаеми факти, дати, предприети действия и резултати.
- Снимки и материали с образ на дете се използват само при наличие на валидно правно основание и съгласно вътрешните правила на ДГ.
- Документите се съхраняват по установения в детската градина ред и при спазване на изискванията за защита на личните данни.

ХІ. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- ранно установяване на рисковите модели преди трайно прекъсване на посещението;
- по-бърза и проследима реакция на педагогическия екип;
- устойчиво подобряване на посещаемостта при децата в риск;
- по-добра адаптация на новопостъпилите и двегодишните деца;

- осигурена езикова и личностна подкрепа според индивидуалните потребности;
- по-високо доверие и ангажираност на родителите;
- ефективна координация между ДГ „Калинка“ и компетентните институции;
- доказуемо изпълнение чрез отговорник, срок, доказателство, оценка на ефекта и последващ контрол.

XII. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Програмата се приема с решение на Педагогическия съвет и се утвърждава със заповед на директора. Тя се прилага през учебната 2026/2027 година и може да бъде актуализирана при нормативна промяна, промяна в установените рискове или необходимост от допълнителни мерки. Контролът по изпълнението се осъществява от директора на ДГ „Калинка“.

За годишното отчитане се изготвя един кратък доклад-анализ, който обобщава посещаемостта, установените рискове, приложените мерки, работата със семействата, резултатите и предложенията за следващата учебна година. Не се преповтарят данни, които вече се съдържат в електронния дневник и месечните справки.